

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Elena Lisnic, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, în cauza penală, în privința lui

Andruh Alexandr XXX, născut la XXX,
domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 30.07.2018 pînă la 15.02.2018;

Instanța de apel de la 12.03.2019 pînă la 29.05.2019;

Instanța de recurs de la 22.08.2019 pînă la 22.01.2020.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 15 februarie 2019, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Andruh Alexandr a fost recunoscut culpabil pe art. 264/1 alin. (4) Cod penal și condamnat la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu încetarea procesului penal pe art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal, conform prevederilor art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Dabija Eduard, însă în privința acestuia, hotărârea nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Andruh Alexandr nedeținând permis de conducere și dându-și seama de consecințele ce pot surveni în rezultatul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, în ziua de 05.06.2018 pe la orele 14:00 după consumul substanțelor alcoolice, a urcat la volanul automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î XXX ce-i aparține lui Bordeinii Constantin, deplasându-se pe str. XXX din mun. Bălți, fiind stopat de către angajații RP Nord, care i-au depistat semne vizibile de ebrietate alcoolică, comportament agresiv, dereglări de articulație, reacție încetinită, cu miros de alcool din cavitatea bucală, propunându-i testarea alcoolsopică și examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei prin recoltarea probele biologice, acceptând testarea alcoolsopică urmare a cărei s-a constatat concentrația de vapori în aerul expirat de 1, 11 mg/l, ce potrivit art. 134¹² alin. (3) Cod penal se atribuie la stare de ebrietate cu grad avansat, i-ar potrivit p/v al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, întocmit de dispensarul narcologic al Spitalului mun. Bălți ca urmare a recoltării probelor biologice de sânge pentru examinare toxicologică, i s-a constatat starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat, acțiuni încadrate la art. 264/1 alin. (4) Cod penal cu calificativele: conducerea mijlocului de transport de către o persoană ce se află în stare de ebrietate

alcoolică cu grad. avansat, săvârșită de către o persoană ce nu deține permis de conducere.

Concomitent cu aceasta, instanța în temeiul de drept prevăzut la art. 109 Cod penal, art. art. 332 alin. (1); 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, a dispus încetarea procesului penal în privința lui pe art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal, pe marginea învinuirii formulate în aceea, că activând în calitate de spălător auto la spălătoria auto de pe teritoriul bazei „Legii Lux” din str. Bulgară, Bălți, folosindu-se de faptul lăsării de către Bordeinîi Constantin a automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î XXX, anul fabricării 2008 pentru prestarea serviciilor prin curățirea chimică a salonului, fiind în stare de ebrietate alcoolică, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Dabija Eduard, născut în 1997, precum și minorul Russu Pavel, născut în 2000, în ziua de 05.06.2018, urmărind scopul răpirii mijlocului de transport iară însușirea lui, au răpit automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXX, anul fabricării 2008, care-i aparținea lui Bordeinîi Constantin, cu drept de proprietate, deplasându-se într-o direcție necunoscută, fiind stopat de către angajații de poliție a INP Nord pe str. Bulgară 30 din mun. Bălți, acțiuni ce se încadrează la calificativele: răpirea mijlocului de transport, săvârșită de două sau mai multe persoane.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, procurorul a declarat apel, care necontestând legalitatea încadrării juridice a acțiunilor infracționale, a solicitat înlăsurirea pedepsei pentru inculpatul Andruh Alexandr, prin stabilirea celei cu închisoare pe un termen de 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, ținându-se cont de precedentă condamnare cu închisoare pe art. 145 alin. (1) Cod penal, de la executarea deplină a cărei a fost liberat condiționat înainte de termen la 29.05.2014 pentru perioada de trei ani șaptesprezece zile, săvârșind noua infracțiune până la stingerea antecedentul penal, de la el urmînd a fi încasate în temeiul art. art. 227; 229 Cod pr. penală cheltuieli de judecată în sumă de 740 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, a fost admis apelul procurorului, în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei soluții noi prin care de la Andruh Alexandr se încasează cheltuielile de judecată în mărime de 740 lei.

În rest dispozițiile sentinței în latura condamnării lui Andruh Alexandr Vasili pe art. 264/1 alin. (4) Cod penal și încetarea procesului penal pe art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal, precum și a corpurilor delictive se păstrează fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond li-a dat o apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al concluziei, utilității, pertinentei, veridicității și coroborării reciproce, cu expunerea lor nemijlocită în conținutul procesului verbal al ședinței de judecată și sentința pronunțată pe caz, motivare pe care instanța de apel a acceptat-o și pentru a evita repetarea ei inutilă o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO.

Cît privește cerințele formulate de apelant în latura ce ține de pedeapsa penală, instanța de apel a reținut că, instanța de fond la adoptarea sentinței în cauza lui Andruh Alexandr a ținut cont în deplină măsură de principiului individualizării pedepsei penale, reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor comise și pericolul lor social în raport cu persoana vinovată și circumstanțele cauzei ce-i atenuază sau agravează răspunderea penală.

Astfel, constatând cu certitudine vinovăția inculpatului Andruh Alexandr în faptele comise, instanța, la stabilirea pedepsei penale pentru infracțiunea prevăzută la art. 264/1 alin. (4) Cod penal a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61, 75 Cod penal și în special 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, care determină scopul pedepsei penale, criteriile generale de individualizare a ei, precum și dreptul garantat a vinovatului de a beneficia reducerea ei, în cazul acceptării examinării cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale.

În acest context, instanța de apel a reținut că, dispozițiile art. 61, 75, 76 Cod penal, determină scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, reeducarea făptuitorului și prevenția specială ce constă în prevenirea săvârșirii de el pe viitor a altor fapte penale, inclusiv de același gen, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale reieșind din gravitatea și caracterul prejudiciabil a infracțiunii săvârșite, care în cazul dat, potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor ușoare, personalitatea vinovatului, care deși nu este la prima sa abatere de lege se caracterizează pozitiv de la locul de muncă și de trai (f.d.141, 153), neaflându-se la evidența medicului psihiatru sau narcolog (f.d.74, 75).

La fel, instanța a ținut cont și de comportamentul manifestat de către inculpat pe parcursul instrumentării și judecării cauzei, recunoscându-și vinovăției și căindu-se sincer de cele comise, acceptând integral probatoriului administrat de acuzare la faza urmăririi penale, ce a determinat simplificarea procedurii de examinare a cauzei cu limită de cheltuieli.

Drept rezultat, instanța de fond corect a apreciat posibilitatea aplicării în privința lui Andruh Alexandr a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, care în sensul art. 62 alin. (3) Cod penal este o pedeapsă principală ce constă în exercitarea neremunerată a unei activități de valoare socială și reeducativă, care favorizează reintegrarea, socialei a condamnatului, servind un remediu pentru conștientizarea acțiunilor sale cu prevenirea comiterii pe viitor a altor fapte penale, acordându-i posibilitatea de a-și demonstra corectarea fără izolare de societate, or prin cele reținute mai sus, instanța a indicat temeiurile care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, iar recidiva simplă, reținută în acțiunile inculpatului neavând interdicție în sensul dat.

Totodată, dispoziția art. 67 Cod penal, nu prevede interdicția aplicării muncii neremunerate în folosul comunității față de persoanele cu antecedente penale, doar decât în privința militarilor și persoanelor sub vârsta de 16 ani, starea de recidivă invocată de procuror ne afectând legalitatea pedepsei numite lui A. Andruh dat faptului, că nu constituie în sensul art. 34 alin. (2) Cod penal, o recidivă periculoasă sau deosebit de periculoasă față de care sunt aplicabile prevederile art. 82 Cod penal.

Astfel, solicitarea apelantului de înăsprire a pedepsei penale, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată mai cu seamă că, din conținutul apelului nu se desprind careva temeiuri ce ar determina inaplicabilitatea aplicării în speță a muncii neremunerate.

Totodată, instanța de apel consideră întemeiată cerința apelantului referitor la încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în mărime de 740 lei pentru efectuarea expertizei toxicologice, fapt pentru care a dispus casarea sentinței în această parte, cu pronunțarea unei soluții noi în sensul celor solicitate.

Verificând lucrările cauzei, instanța de apel a menționat că, la cauza a fost atașat raportul de expertiză toxicologică nr. 201806P0395/201802D1195 din 19.06.2018 (f.d.29-31), la efectuarea căruia au fost suportate cheltuieli judiciare în mărime de 740 lei, ce urmează a fi încasate din contul inculpatului Andruh Alexandr, or în acest sens urmărirea penală și judecarea unei cauze penale ocazionatează efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedura, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare normalei desfășurări a procesului penal. În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sunt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sunt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o. Ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală: întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

Astfel, stabilindu-se vinovăția inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, acestuia îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul invocă aceleași motive declarate în cererea de apel. De asemenea, se invocă dezacordul cu pedeapsa aplicată inculpatului, considerând-o prea blândă, ori potrivit art. 61, 75 Cod penal, instanța de apel nu a luat în considerație de personalitatea inculpatului care anterior a fost condamnat, de caracterul social periculos al faptei comise.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului declarat din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal menționează, că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs constată că, recurentul în expunerea motivelor privind dezacordul cu pedeapsa stabilită inculpatului, face trimitere expres la temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care prevăd că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Potrivit prevederilor art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin.(8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal constată că, temeiurile invocate de recurent, prevăzute în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei).

Cît privește motivul precum că, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, Colegiul penal constată că, în această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar de pe rol, instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea

săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu munca neremunerată.

Totodată, dispoziția art. 67 Cod penal, nu prevede interdicția aplicării muncii neremunerate în folosul comunității față de persoanele cu antecedente penale, doar decât în privința militarilor și persoanelor sub vârsta de 16 ani, starea de recidivă invocată de procuror ne afectând legalitatea pedepsei numite lui A. Andruh dat faptului, că nu constituie în sensul art. 34 alin. (2) Cod penal, o recidivă periculoasă sau deosebit de periculoasă față de care sunt aplicabile prevederile art. 82 Cod penal.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (pct. 4.1. din decizie).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că pedeapsa aplicată inculpatului a fost individualizată conform prevederilor legale, astfel recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Elena Lisnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 mai 2019, în cauza penală, în privința lui **Andruh Alexandr XXX** ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **20 februarie 2020.**

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan